

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	فصل اول: دانش حقوق
۱۵	گفتار اول: تعاریف و مفاهیم
۱۵	مبحث اول: تعریف حقوق
۱۶	مبحث دوم: علم حقوق
۱۷	مبحث سوم: موضوع حقوق
۱۷	مبحث چهارم: ماهیت حقوق
۱۹	مبحث پنجم: کارکرد حقوق
۱۹	بند اول: تنظیم روابط اجتماعی و فعالیت‌های اقتصادی
۱۹	بند دوم: صیانت از حقوق ملت
۲۰	بند سوم: استقرار نظم و امنیت
۲۰	بند چهارم: ایجاد سازمان‌های اداری و سیاسی
۲۱	گفتار دوم: رابطه‌ی علم حقوق با دیگر علوم
۲۱	مبحث اول: رابطه‌ی حقوق با فقه
۲۱	مبحث دوم: رابطه‌ی حقوق با علوم سیاسی
۲۲	مبحث سوم: رابطه‌ی حقوق با اقتصاد
۲۳	مبحث چهارم: رابطه‌ی حقوق با جامعه‌شناسی
۲۴	مبحث پنجم: رابطه‌ی حقوق با علوم طبیعی
۲۵	گفتار سوم: شاخه‌های علم حقوق
۲۵	مبحث اول: حقوق خصوصی و حقوق عمومی
۲۵	بند اول: آثار تقسیم‌بندی کردن حقوق خصوصی و حقوق عمومی
۲۶	بند دوم: شاخه‌های حقوق عمومی
۳۱	بند دوم: شاخه‌های حقوق خصوصی
۳۴	مبحث دوم: حقوق ملی و حقوق بین‌المللی
۳۴	بند اول: معیار تقسیم‌بندی
۳۴	بند دوم: شاخه‌های حقوق بین‌الملل
۳۵	مبحث سوم: دیگر شاخه‌های حقوق

۳۶	بند اول: حقوق تطبیقی.....
۳۷	بند دوم: تاریخ حقوق.....
۳۷	بند سوم: فلسفه‌ی حقوق.....
۳۹	فصل دوم: قواعد حقوقی.....
۳۹	گفتار اول: تعریف و ضرورت قاعده‌ی حقوقی.....
۳۹	مبحث اول: تعریف قاعده‌ی حقوقی.....
۳۹	مبحث دوم: ضرورت وجود قاعده‌ی حقوقی.....
۴۰	گفتار دوم: اوصاف و ویژگی‌های قاعده‌ی حقوقی.....
۴۰	مبحث اول: کلی و عمومی بودن.....
۴۱	مبحث دوم: الزام‌آور بودن.....
۴۲	مبحث سوم: داشتن ضمانت اجرا.....
۴۳	مبحث چهارم: قلمرو اجتماعی داشتن.....
۴۳	گفتار سوم: انواع قواعد حقوقی.....
۴۴	مبحث اول: قواعد آمره و قواعد تکمیلی.....
۴۵	مبحث دوم: قواعد اجباری و قواعد اختیاری (اذنی).....
۴۵	مبحث سوم: قواعد شکلی و قواعد ماهوی.....
۴۶	مبحث چهارم: قواعد اثباتی و قواعد ثبوتی.....
۴۶	گفتار چهارم: موضوع قواعد حقوقی؛ حق و تکلیف.....
۴۷	مبحث اول: تعریف حق.....
۴۷	مبحث دوم: تعریف تکلیف.....
۴۸	مبحث سوم: ارکان حق و تکلیف.....
۴۸	مبحث چهارم: رابطه‌ی حق و تکلیف.....
۴۹	مبحث پنجم: انواع حق.....
۵۰	گفتار پنجم: رابطه‌ی حقوق با عدالت، اخلاق، و دین.....
۵۰	مبحث اول: رابطه‌ی حقوق با عدالت.....
۵۲	مبحث دوم: رابطه‌ی حقوق با اخلاق.....
۵۴	مبحث سوم: رابطه‌ی حقوق با دین.....
۵۷	فصل سوم: مبانی و اهداف حقوق.....
۵۷	گفتار اول: مبانی حقوق (از منظر مکاتب حقوق طبیعی، پوزیتیویستی، و اسلامی).....
۵۷	مبحث اول: مکتب حقوق طبیعی (فطری).....
۶۰	مبحث دوم: مکتب حقوق پوزیتیویستی (تحقیقی).....

فهرست مطالب □ ۷

۶۲	مبحث سوم: مکتب حقوق اسلامی
۶۴	گفتار دوم: اهداف حقوق (از منظر مکاتب حقوق طبیعی، پوزیتیویستی، و اسلامی)
۶۴	مبحث اول: مکتب حقوق طبیعی (فطری)
۶۵	مبحث دوم: مکتب حقوق پوزیتیویستی (تحقیقی)
۶۶	مبحث سوم: مکتب حقوق اسلامی
۶۹	فصل چهارم: نظام‌های مهم حقوقی
۶۹	گفتار اول: نظام‌های حقوقی غیردینی: رومی - ژرمنی، کامن‌لا، و سوسیالیستی
۷۱	مبحث اول: نظام حقوقی رومی - ژرمنی
۷۲	مبحث دوم: نظام حقوقی کامن‌لا
۷۴	مبحث سوم: نظام حقوقی سوسیالیستی
۷۶	گفتار دوم: نظام‌های حقوقی دینی: یهودی، مسیحی، و اسلامی
۷۶	مبحث اول: نظام حقوقی یهودی
۷۷	مبحث دوم: نظام حقوقی مسیحی
۷۸	مبحث سوم: نظام حقوقی اسلامی
۷۹	گفتار سوم: نظام حقوقی ایران و تحول‌های آن
۸۳	فصل پنجم: منابع حقوقی
۸۳	گفتار اول: نظام‌های حقوقی دینی
۸۴	مبحث اول: منابع حقوق اسلام
۸۴	بند اول: قرآن
۸۶	بند دوم: سنت
۸۷	بند سوم: اجماع
۸۸	بند چهارم: عقل
۸۹	بند پنجم: قیاس و انواع آن
۹۲	مبحث دوم: منابع حقوق ایران
۹۳	بند اول: قانون
۱۱۵	بند دوم: عرف
۱۱۸	بند سوم: رویه‌ی قضایی
۱۲۱	بند چهارم: اندیشه‌های علمای حقوق (دکترین)
۱۲۳	بند پنجم: اصول کلی حقوقی
۱۲۴	گفتار دوم: نظام‌های حقوقی غیردینی
۱۲۴	مبحث اول: نظام حقوقی رومی - ژرمنی

۱۲۵.....	مبحث دوم: نظام حقوقی کامن لا
۱۲۵.....	مبحث سوم: نظام حقوقی سوسیالیستی
۱۲۷.....	فصل ششم: قلمرو اجرای قواعد حقوقی
۱۲۷.....	گفتار اول: قلمرو اجرای قواعد حقوقی در مکان
۱۲۷.....	مبحث اول: حقوق عمومی
۱۲۸.....	مبحث دوم: حقوق خصوصی
۱۳۰.....	مبحث سوم: حقوق بین الملل
۱۳۱.....	گفتار دوم: قلمرو اجرای قواعد حقوقی در زمان
۱۳۱.....	مبحث اول: زمان اجرای قاعده‌ی حقوقی و پایان آن
۱۳۲.....	بند اول: بی‌اثر بودن قانون در مورد گذشته
۱۳۴.....	بند دوم: حاکمیت قانون نسبت به آینده
۱۳۵.....	مبحث دوم: تعارض قوانین در زمان
۱۳۹.....	فصل هفتم: تفسیر قواعد حقوقی و فنون استنباط
۱۳۹.....	گفتار اول: مفهوم تفسیر و ضرورت آن
۱۳۹.....	مبحث اول: مفهوم تفسیر
۱۴۰.....	مبحث دوم: ضرورت تفسیر
۱۴۱.....	گفتار دوم: انواع تفسیر و مکاتب تفسیری
۱۴۱.....	مبحث اول: انواع تفسیر
۱۴۱.....	بند اول: انواع تفسیر از لحاظ مقام تفسیرکننده
۱۴۳.....	بند دوم: انواع تفسیر از لحاظ قلمرو
۱۴۴.....	مبحث دوم: مکاتب تفسیری
۱۴۵.....	بند اول: مکتب تفسیری لفظی (تحلیلی)
۱۴۶.....	بند دوم: مکتب تفسیری تحقیق علمی آزاد
۱۴۷.....	گفتار سوم: شیوه‌های تفسیر
۱۴۸.....	مبحث اول: تفسیر ادبی
۱۴۸.....	مبحث دوم: تفسیر منطقی
۱۴۹.....	مبحث سوم: تفسیر تاریخی
۱۵۰.....	مبحث چهارم: تفسیر اصولی
۱۵۰.....	گفتار چهارم: تفسیر در حقوق ایران
۱۵۱.....	مبحث اول: اصول تفسیر در حقوق ایران
۱۵۱.....	بند اول: اصل پابندی به قانون

فهرست مطالب □ ۹

۱۵۲	بند دوم: اصل مغایرت نداشتن تفسیر با شریعت اسلام.....
۱۵۲	مبحث دوم: مصادیق تفسیر.....
۱۵۳	بند اول: فرض وجود قانون صریح.....
۱۵۳	بند دوم: فرض وجود قانون مبهم و مجمل.....
۱۵۳	بند سوم: فرض وجود قوانین متعارض.....
۱۵۴	بند چهارم: فرض فقدان یا سکوت قانون.....
۱۵۴	مبحث سوم: ابزار تفسیر (فنون استنباط).....
۱۵۵	بند اول: منطوق و مفهوم.....
۱۵۶	بند دوم: قصد قانون گذار و هدف قانون.....
۱۵۷	بند سوم: روح قانون.....
۱۵۹	کتابنامه.....